

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3215

VERSLAG VAN EEN INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIEBIJEENKOMST

Vastgesteld 18 juli 2025

Op 19 februari 2025 vond in Brussel een Interparlementaire commissie-bijeenkomst (ICM) van de buitenlandcommissie van het Europees parlement (AFET) plaats. Vanuit de Tweede Kamer nam het lid Paternotte (D66) deel aan de bijeenkomst. De delegatie brengt hierbij verslag uit van dit werkbezoek.

Trans-Atlantische relaties in uitdagende tijden

De bijeenkomst werd geopend door David McAllister, voorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken van het Europees parlement. Hij benadrukte dat het belangrijk is dat Europa op eigen benen kan staan.

De eerste spreker was Rosa Balfour, directeur van Carnegie Europe. Balfour schetste een beeld van de moeilijke tijden waar Europa zich in bevindt. Niets wijst er volgens haar op dat de EU nog langer op de VS kan bouwen. Volgens Balfour heeft de VS een draai gemaakt van de belangrijkste bondgenoot van Europa naar het steunen van de agressor, Rusland. Ze stelde dat president Trump zich terugtrekt uit de trans-Atlantische relatie en dat er in Europa een verandering in het denken over deze relatie nodig is. Volgens Balfour had Europa eerder moeten werken aan een plan B: het versterken van haar concurrentievermogen, de interne markt, en Europese defensie. Europa heeft een grote achterstand in de hervormingsagenda om het continent weerbaarder te maken.

Volgens Balfour zijn er momenteel een aantal uitdagingen voor Europa. Ten eerste is dit de veiligheid van het continent. Vrede in Oekraïne lijkt nog ver weg en Europa's veiligheid staat op het spel, ook via hybride oorlogsvoering. Daarnaast zijn handelstarieven een grote dreiging voor de Europese economie. En tenslotte zijn er technologische uitdagingen, waaronder groene technologie en de Europese regulering van Amerikaanse Big Tech bedrijven. Europa moet deze verschillende uitdagingen weerstaan en zich richten op haar autonomie. Het is volgens Balfour

belangrijk om resultaten te bereiken, of dit nu met alle EU-lidstaten is of met een *coalition of the willing*.

Het lid Paternotte (D66) benadrukte in zijn inbreng dat Europa zich eerder in tijden van crisis heeft bevonden en dat er Europese defensie-initiatieven zijn geweest in het verleden, waaronder gezamenlijke inkoop en productie. Deze hebben echter niet tot de gewenste resultaten geleid. Hier is leiderschap en energie voor nodig. Paternotte stelde Rosa Balfour de vraag hoe Europese landen hun eigen defensie kunnen versterken en waar dit leiderschap vandaan moet komen. In reactie hierop stelde Balfour dat Europa momenteel niet in haar eentje Oekraïne kan beschermen en steunen, maar de VS hiervoor nodig heeft. Wel moet Europa werken aan haar eigen defensie en weerbaarheid. Over leiderschap stelde Balfour dat het belangrijk is om resultaten te bereiken en te stoppen met institutionele discussies over wie het voor het zeggen heeft in de EU. Er is nu actie nodig, en de middelen en hoe dit te bereiken zijn volgens haar van latere zorg. Dit kan bijvoorbeeld via de *coalition of the willing* op het gebied van defensiesteun aan Oekraïne. De EU en NAVO moeten volgens Balfour betrokken zijn bij de oplossing voor Oekraïne.

Richting een multipolaire wereld – wat is de rol van de EU?

De spreker van de tweede sessie was Jim Cloos, Secretaris-Generaal van de *Trans European Policy Studies Association* (TEPSA). Cloos stelde dat Europa is gebaseerd op waarden, waaronder de rechtstaat, en Europa moet het DNA van het continent behouden en verdedigen. Europa moet haar model niet loslaten, maar sterker en autonomer worden. Het continent heeft volgens Cloos een positieve agenda nodig, rond het concept van strategische autonomie. Europa is niet machteloos, maar benut haar sterke punten niet: de interne markt, regulering en onderzoek. Daarnaast moet het weten wat haar zwakke plekken zijn, waaronder de interne markt voor diensten, digitale zaken, afhankelijkheid van Russische olie, en Europese defensie. Volgens Cloos moet Europa niet passief blijven en alleen maar reageren op de VS en Rusland. Het is belangrijk voor Europa om een strategie te hebben over Oekraïne. Volgens Cloos moet er meer coherentie zijn in de EU, onder andere op het gebied van defensie, en moet de communicatie beter om met één stem naar buiten te spreken.

Lunch met delegatieleiders

Na afloop van de sessies was er een lunch met de hoofden van de delegaties. Daarnaast werden er door het lid Paternotte (D66) bilaterale gesprekken gevoerd met de Deense, Zweedse en Tsjechische delegaties.

Delegatie,
Paternotte